

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL**pentru etapa 2025**

**privind implementarea proiectului din cadrul
pentru tineri cercetători**

Proiectul: **Accelerarea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană și armonizarea
legislației naționale prin mecanismul dreptului comparat**

Cifra proiectului **25.80012.0807.60SE**

Prioritatea strategică **Provocări societale**

Prim-prorector pentru studii și
management al calității

Iurie ODAGIU _____

Președintele Consiliul științific

Oleg RUSU _____

Conducătorul proiectului

Dinu OSTAVCIUC _____

L.Ș.

Chișinău, 2025

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....
2. Obiectivele etapei 2025.....
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....
5. Rezultatele obținute
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane
11. Recomandări, propuneri.....
12. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 1).....
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 2).....
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3)...
15. Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....

1. SCOPUL etapei 2025 este de a consolida direcția generală de cercetare privind procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, prin aprofundarea abordărilor teoretice și analitice care explică evoluția acestui parcurs. Etapa urmărește să clarifice cadrul conceptual în care sunt analizate transformările politice, juridice și instituționale generate de apropierea de Uniunea Europeană.

Un element central îl constituie investigarea modului în care mecanismul dreptului comparat contribuie la înțelegerea diferențelor structurale dintre sistemul juridic național și cadrul normativ european. Scopul acestei etape este de a delimita repere analitice care permit o interpretare coerentă și științifică a convergenței legislative.

Etapa urmărește, de asemenea, să ofere o încadrare conceptuală a proceselor de modernizare instituțională asociate integrării europene. Scopul este de a surprinde modul în care dinamica internă și cea externă influențează direcția generală a reformelor, fără a intra în descrierea acțiunilor sau activităților operative.

Un alt obiectiv al scopului general este de a evalua din punct de vedere academic transformările de ordin strategic care apar în contextul statutului de stat candidat al Republicii Moldova. Accentul este pus pe interpretarea ramurilor de drept afectate de noua etapă și pe modul în care evoluțiile europene generează procese de ajustare conceptuală în spațiul juridic național.

Prin această etapă se urmărește și consolidarea unui cadru științific coerent care să permită formularea, ulterior, a unor direcții de analiză aplicată. Scopul este de a crea o bază intelectuală solidă, indispensabilă pentru etapele următoare ale proiectului, fără a confunda planul teoretic cu elementele tehnice ce vor fi tratate în alte secțiuni.

În ansamblu, etapei 2025 îi revine rolul de a contura arhitectura conceptuală generală a proiectului, de a poziționa cercetarea în raport cu domeniul european al dreptului și de a asigura coerența metodologică necesară progresului ulterior, evitând orice interferență cu componentele de obiective, acțiuni sau rezultate.

2. OBIECTIVELE etapei 2025:

Obiectivul central pentru anul 2025 a fost stabilirea cadrului organizatoric și metodologic necesar derulării eficiente a cercetării, ceea ce a presupus validarea programului și ajustarea planului operațional în funcție de necesitățile identificate în etapa de inițiere. În această direcție, proiectul și-a propus să creeze o structură de lucru funcțională, care să permită coordonarea etapizată a activităților și să ofere o bază solidă pentru studiile ulterioare de drept comparat. Validarea internă a planului a urmărit corectitudinea, fezabilitatea și alinierea cu metodologia ANCD, precum și sincronizarea calendarului de implementare cu etapele de raportare.

În continuare, un obiectiv esențial al etapei a vizat dezvoltarea cooperării interinstituționale la nivel național și internațional, cu scopul de a identifica parteneri relevanți pentru documentarea comparativă, obținerea accesului la resurse juridice și consolidarea rețelei academice necesare cercetării. Au fost vizate instituții naționale cu atribuții în domeniul armonizării legislative, organizații internaționale cu expertiză în drept comparat și universități europene care aplică modele funcționale de transpunere a acquis-ului. Obiectivul a urmărit atât extinderea colaborării, cât și stabilirea unor parteneriate formale pentru etapele ulterioare ale cercetării.

Un alt obiectiv major a constatat în realizarea unei cartografieri detaliate a cadrului normativ național, cu scopul de a identifica normele, actele legislative și instrumentele juridice relevante în raport cu cerințele dreptului european. În cadrul acestuia, proiectul și-a propus inventarierea legislației în vigoare în domeniile vizate, analiza sistematică a textelor juridice și pregătirea unei baze

de date care să faciliteze procesul de diagnoză și comparare. Demersul a implicat atât analiza verticală a legislației, cât și examinarea conexiunilor orizontale între domenii juridice interdependente.

Corelat cu acest demers, proiectul a avut ca obiectiv identificarea și documentarea discrepanțelor dintre legislația națională și acquis-ul comunitar, precum și delimitarea zonelor în care procesul de armonizare necesită intervenții prioritare. Analiza a urmărit evidențierea diferențelor conceptuale, procedurale și instituționale, cu accent pe identificarea lacunelor, suprapunerilor sau contradicțiilor dintre cadrul normativ național și standardele europene. Scopul acestui obiectiv a fost fundamentarea științifică a viitoarelor măsuri de ajustare legislativă.

Un obiectiv distinct a vizat realizarea unei analize comparative a legislației europene relevante, prin selectarea unor modele legislative din minimum 15 jurisdicții europene. Acest demers a urmărit examinarea mecanismelor de transpunere a dreptului european, evaluarea practicilor consolidate în statele membre și identificarea instrumentelor normative care pot fi adaptate și integrate în cadrul legal național. Obiectivul s-a concentrat pe extragerea unor soluții juridice verificate, care pot contribui la creșterea eficienței procesului de justiție și la modernizarea mecanismelor interne de reglementare.

Un alt obiectiv important al etapei a fost elaborarea raportului de diagnoză legislativă, document care sintetizează rezultatele analizelor efectuate și prezintă concluzii privind necesitatea ajustărilor legislative. Raportul urmărește formularea unor recomandări preliminare, fundamentate științific, care urmează să ghideze activitățile de armonizare în etapa 2026. În structurarea acestui document, proiectul și-a propus integrarea observațiilor din analiza internă, din consultările instituționale și din studiile comparative, asigurând caracterul aplicativ și analitic al materialului.

În completare, etapa 2025 a inclus obiectivul de valorificare științifică a rezultatelor prin elaborarea și publicarea unui articol într-o revistă de prestigiu, indexată internațional. Scopul acestui obiectiv a fost atât diseminarea rezultatelor intermediare în comunitatea academică, cât și validarea lor prin evaluare externă. Publicarea reflectă intenția proiectului de a integra cercetarea într-un cadru academic recunoscut și de a asigura vizibilitate internațională direcțiilor de analiză.

3. ACȚIUNILE PLANIFICATE pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025:

Pentru atingerea obiectivelor stabilite, etapa 2025 a fost structurată pe un ansamblu de acțiuni planificate, distribuite pe perioade conforme programului integral anexat la contract. În luna august 2025, activitățile au vizat inițierea proiectului și consolidarea cadrului organizatoric necesar implementării cercetării. În această perioadă a fost planificată validarea programului și a planului operațional, etapă esențială pentru adaptarea documentelor de lucru, ajustarea calendarului de activități și confirmarea mecanismelor de coordonare internă. Tot în august au fost prevăzute măsurile de stabilire a cooperării interinstituționale, prin contactarea a minimum 10 instituții relevante și pregătirea a cel puțin trei parteneriate formale, acțiuni menite să creeze o rețea solidă de colaborare pentru etapele analitice ulterioare. În aceeași perioadă a fost planificat și evenimentul de lansare a proiectului, destinat prezentării obiectivelor, metodologiei și calendarului cercetării în fața partenerilor instituționali.

Pentru intervalul septembrie – 31 octombrie 2025, programul a prevăzut acțiuni dedicate componentelor științifice ale proiectului, în special demararea cartografierii cadrului normativ național. Această activitate a fost planificată ca analiză a minimum 30 de acte normative relevante, cu accent pe identificarea discrepanțelor dintre legislația națională și acquis-ul comunitar. Procesul

urma să includă examinarea structurilor legislative, a principiilor juridice și a procedurilor instituționale, în vederea formulării unui diagnostic juridic coerent.

În perioada 1 – 30 noiembrie 2025, proiectul a prevăzut realizarea unei analize comparative detaliate a legislației europene relevante. Această acțiune planificată implica examinarea a minimum 15 modele legislative europene și documentarea a cel puțin trei mecanisme consacrate de transpunere a dreptului comparat în dreptul intern. Scopul era identificarea celor mai eficiente practici, a soluțiilor funcționale testate în alte state și a direcțiilor aplicabile procesului de armonizare legislativă din Republica Moldova.

Pentru luna decembrie 2025, planul de activitate includea acțiuni cu caracter integrator și de validare. Era prevăzută elaborarea raportului de diagnoză legislativă, structurat ca sinteză a analizei normative, instituționale și comparative, și formularea unui set minim de cinci recomandări preliminare privind ajustările legislative necesare. Tot în decembrie a fost planificată organizarea Mesei rotunde nr. 1, cu participarea experților și reprezentanților instituționali, activitate destinată verificării rezultatelor obținute, colectării de observații și ajustării finale a recomandărilor.

Ultima acțiune planificată pentru acest an o constituia diseminarea internațională, prin prezentarea raportului de diagnoză legislativă în cadrul conferinței internaționale organizate de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați. Această etapă era prevăzută în mod expres pentru a asigura validarea științifică a rezultatelor într-un cadru academic european și integrarea proiectului într-un context comparativ, în care soluțiile propuse să poată fi evaluate și confirmate prin dialog științific și cooperare instituțională transfrontalieră.

4. ACȚIUNILE REALIZATE.

Pe parcursul anului 2025, implementarea proiectului s-a desfășurat conform programului aprobat, cu respectarea strictă a termenelor și indicatorilor prevăzuți în contractul de finanțare și în documentele metodologice anexate (Anexa 2.1 – Programul integral de realizare; Anexa 2.2 – Planul anual). Etapele derulate au integrat analiza normativă, evaluarea instituțională și activități de consultare, fapt care a permis o abordare coerentă și progresivă a obiectivelor stabilite pentru această perioadă. Succesiunea logică a acțiunilor – de la fundamentarea operațională inițială până la elaborarea diagnozei legislative și diseminarea rezultatelor – a consolidat baza analitică necesară continuării proiectului în anul 2026. Rezultatele înregistrate confirmă realizarea integrală a sarcinilor planificate și asigură suportul empiric și conceptual pentru următoarea etapă de armonizare legislativă și integrare a mecanismelor dreptului comparat în sistemul național.

În vederea realizării scopului și a obiectivelor stabilite pentru anul 2025, au fost implementate următoarele acțiuni:

Activitatea 1 – Validarea programului și a planului operațional (august 2025)

În luna august 2025, echipa proiectului a realizat confirmarea formală a programului și a planului operațional, etapă necesară pentru inițierea propriu-zisă a implementării. Validarea a presupus analiza documentelor metodologice anexate la contract și verificarea concordanței dintre obiective, activități și indicatorii de performanță. În cadrul acestei activități au fost stabilite reperele de lucru pentru întregul an, fiind clarificate prioritățile de cercetare, logica succesiunii activităților și modul de corelare dintre componentele analitice și cele de diseminare.

Procesul a inclus o examinare detaliată a modului în care resursele administrative și științifice pot susține ritmul planificat al proiectului, precum și ajustări punctuale necesare pentru optimizarea calendarului. În final, programul și planul operațional au fost validate, iar această confirmare a

reprezentat baza pentru trecerea la activitățile de cooperare instituțională și la demararea etapelor analitice prevăzute pentru toamna anului 2025.

Activitatea 2 – Stabilirea cooperării interinstituționale (august 2025)

În luna august 2025, proiectul a desfășurat procesul de extindere și consolidare a cooperării interinstituționale, în conformitate cu cerința din programul integral de realizare privind contactarea a minimum zece parteneri și inițierea a cel puțin trei acorduri formale. Activitatea a avut o amplitudine națională și internațională, fiind orientată spre crearea unei rețele academice și profesionale capabile să susțină cercetarea comparativă și validarea rezultatelor în spații instituționale și juridice diverse. În acest sens, au fost identificate și abordate instituții relevante pentru domeniul analizat, incluzând atât parteneri tradiționali ai Academiei „Ștefan cel Mare”, cât și noi actori academici și instituționali.

Un rezultat definitoriu al activității îl constituie inițierea și semnarea Acordului interinstituțional pentru consolidarea cooperării în domeniul educației și prevenirii dopajului (17 septembrie 2025),¹ care a extins cooperarea în domeniul formării interdisciplinare și a creat premise pentru schimbul de expertiză aplicabilă inclusiv analizelor juridice și instituționale din proiect. Ulterior, în cadrul demersurilor de cooperare internațională, a fost validat Acordul „Educație și securitate fără frontiere” (13 noiembrie 2025),² document ce a consolidat relațiile cu parteneri academici europeni și a extins accesul la modele legislative și mecanisme comparative din state membre ale Uniunii Europene.

Activitatea de cooperare a fost completată prin încheierea Acordului pentru susținerea proiectelor educaționale și operaționale în domeniul vamal și de securitate (20 noiembrie 2025),³ care a integrat expertiza structurilor responsabile de managementul frontierei și a facilitat accesul la practici relevante privind aplicarea dreptului european în domenii conexe. Aceste trei acorduri au fost rezultatul consultărilor desfășurate în august și au fost oficializate în lunile următoare, reprezentând îndeplinirea indicatorului privind parteneriatele formale.

Pentru realizarea țintei de minimum zece parteneri abordați, echipa proiectului a inițiat discuții cu instituții academice și operaționale din Republica Moldova, România, Polonia, Germania, Turcia, Serbia și Azerbaidjan. Au fost contactate: Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București (România), Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați (România), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (România), Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia (România), Universitatea din Istanbul – Istanbul University (Republica Turcia), Universitatea din Belgrad – University of Belgrade (Republica Serbia), Universitatea de Stat din Baku – Baku State University (Republica Azerbaidjan) și Academia de Poliție din Szczytno – Police Academy in Szczytno (Republica Polonă). De asemenea, au fost stabilite discuții exploratorii cu Centrul European pentru Studii de Securitate din Berlin – European Center for Security Studies (Republica Federală Germania), consolidând componenta de analiză comparativă privind standardele europene.

¹ Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, „Acord interinstituțional pentru consolidarea cooperării în domeniul educației și prevenirii dopajului”, 17 septembrie 2025, <https://www.academy.police.md/acord-interinstitutional-pentru-consolidarea-cooperarii-in-domeniul-educatiei-si-prevenirii-dopajului>

² Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, „Acord nou, viziune consolidată: Educație și securitate fără frontiere”, 13 noiembrie 2025, <https://www.academy.police.md/acord-nou-viziune-consolidata-educatie-si-securitate-fara-frontiere>

³ Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, „Acord pentru susținerea proiectelor educaționale și operaționale în domeniul vamal și de securitate”, accesat 27 noiembrie 2025, <https://www.academy.police.md/acord-pentru-sustinerea-proiectelor-educationale-si-operationale-in-domeniul-vamal-si-de-securitate>

Aceste contacte au permis colectarea de informații preliminare raportate la modelele legislative ale diferitelor state și au contribuit la identificarea unor potențiale abordări comparative privind introducerea dreptului comparat în procesul de armonizare legislativă. Instituțiile abordate au exprimat deschidere pentru colaborări viitoare, confirmând oportunitatea extinderii rețelei de parteneri ai proiectului.

În paralel, colaborările la nivel național – inclusiv cu instituții precum Curtea de Apel Chișinău, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General pentru Migrație și Academia „Ștefan cel Mare” – au oferit baza necesară pentru corelarea dimensiunilor europene cu realitățile operaționale și normative din Republica Moldova. Această componentă a asigurat caracterul aplicat al proiectului și a permis integrarea perspectivelor instituțiilor direct responsabile de implementarea legislației analizate.

În ansamblu, activitatea de cooperare interinstituțională a depășit pragurile prevăzute în indicatori, generând o rețea extinsă și funcțională de parteneri, necesară pentru validarea comparativă a rezultatelor și pentru dezvoltarea cadrului de analiză ce va fundamenta activitățile din anul 2026.

Activitatea 3. Organizarea evenimentului de lansare a proiectului de cercetare

Evenimentul de lansare a proiectului a fost desfășurat la începutul lunii septembrie 2025, în conformitate cu programul prevăzut pentru etapa operațională din august.⁴ Activitatea a avut loc la Academia „Ștefan cel Mare” și a reunit reprezentanți ai mediului academic, ai instituțiilor din sectorul de securitate, precum și parteneri instituționali implicați în cooperarea bilaterală și internațională. Evenimentul a fost axat pe prezentarea obiectivelor proiectului, a metodologiei de lucru și a direcțiilor de cercetare privind analiza comparativă a cadrului juridic european.

Participarea a depășit pragul planificat, fiind înregistrate peste zece persoane, inclusiv cadre universitare, experți și reprezentanți ai structurilor MAI. Activitatea a beneficiat de vizibilitate publică, articolul de prezentare fiind plasat pe pagina oficială a Academiei „Ștefan cel Mare” la data de 8 septembrie 2025, însoțit de materiale foto și distribuiri ulterioare pe rețelele instituționale. Conform datelor de monitorizare a traficului, informațiile privind evenimentul au obținut peste 500 de vizualizări, asigurând o diseminare adecvată a mesajului și consolidând impactul comunicării publice.

Evenimentul a marcat deschiderea oficială a procesului de cercetare, confirmând angajamentul instituției de a susține fundamentarea științifică a demersurilor legate de integrarea europeană și de consolidarea cadrului legislativ național.

Activitatea 4. Analiza comparativă a legislației europene relevante

Activitatea a fost realizată până la 31 octombrie 2025 și a presupus evaluarea cadrului normativ și strategic european aplicabil domeniilor analizate, cu scopul identificării modelelor funcționale și a mecanismelor juridice consolidate în statele membre ale Uniunii Europene. Procesul de analiză a inclus examinarea documentelor de politici europene, precum Strategia UE pentru Consolidarea Spațiului de Justiție 2021–2027, Programul Stockholm, Strategia de Securitate Internă a Uniunii Europene și Agenda Europeană pentru Drepturi Fundamentale, care oferă repere obligatorii privind

⁴ Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, „Academia Ștefan cel Mare lansează proiectul de cercetare dedicat accelerării integrării europene”, accesat 27 noiembrie 2025, <https://www.academy.police.md/academia-stefan-cel-mare-lanseaza-proiectul-de-cercetare-dedicat-accelerarii-integrarii-europene>

alinieră legislației interne la standardele europene în materie de drepturi procedurale, cooperare judiciară și funcționarea instituțiilor din sectorul justiției.

În paralel, au fost analizate acte legislative relevante din acquis-ul comunitar: Directiva (UE) 2016/680 privind protecția datelor în domeniul aplicării legii, Directiva (UE) 2016/680 privind schimbul de informații în cooperarea judiciară, Directiva 2012/13/UE privind dreptul la informare în procedurile penale, Directiva 2013/48/UE privind dreptul de acces la avocat, Directiva (UE) 2016/343 privind prezumția de nevinovăție, Directiva (UE) 2016/1919 privind asistența juridică pentru persoanele suspectate sau acuzate, Regulamentul (UE) 2016/679 (GDPR), Regulamentul (UE) 2016/794 privind Europol și Regulamentul (UE) 2018/1727 privind Eurojust. Documentarea a vizat diferențele conceptuale, procedurale și instituționale dintre standardele UE și reglementările naționale în domeniul drepturilor procedurale, cooperării transfrontaliere și protecției datelor.

Activitatea a inclus și evaluarea instrumentelor europene de evaluare și monitorizare, precum Mecanismul de Evaluare Schengen instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1053/2013 și Raportul anual privind statul de drept al Comisiei Europene, care oferă orientări privind funcționarea sistemelor judiciare, prevenirea corupției și protejarea drepturilor fundamentale. Aceste documente au fost analizate pentru a identifica metodologiile aplicate de statele membre în procesul de corelare a legislației interne cu principiile și valorile UE.

În urma analizei coroborate a cadrului legislativ și strategic european, au fost conturate zonele de convergență și divergență față de reglementările naționale, fiind definite primele direcții de ajustare necesare elaborării raportului de diagnoză legislativă. Rezultatele obținute reprezintă fundamentul tehnic și conceptual pentru formularea recomandărilor și selectarea mecanismelor de transpunere adaptate contextului Republicii Moldova.

Activitatea 5. Analiza legislației europene prin studierea modelelor de succes și a mecanismelor de transpunere a dreptului comparat în sistemul legislativ național

Activitatea a fost realizată până la data de 30 noiembrie 2025 și a inclus evaluarea aprofundată a actelor normative, a politicilor europene și a modelelor de reglementare implementate în statele membre ale Uniunii Europene. Procesul a vizat identificarea elementelor juridice și instituționale care pot servi drept repere pentru armonizarea legislației Republicii Moldova, precum și analizarea modalităților prin care dreptul comparat este utilizat ca instrument de transpunere și modernizare legislativă.

În cadrul activității au fost studiate modele legislative aplicate în Germania, Franța, Italia, Spania, Polonia, România, Olanda, Suedia, Belgia, Austria, Portugalia, Grecia, Finlanda, Ungaria și Cehia, cu accent pe reglementările privind protecția datelor, drepturile procedurale, cooperarea judiciară, prevenirea criminalității și funcționarea instituțiilor din sectorul justiției. Analiza acestor modele a permis conturarea diferențelor structurale și funcționale dintre reglementările europene și legislația națională, precum și identificarea zonelor de convergență care pot fi valorificate în procesul de armonizare.

O componentă centrală a activității a vizat studierea mecanismelor de transpunere utilizate în statele membre, incluzând modelul transpunerii integrale prin adoptarea legislației-cadru, modelul transpunerii selective prin ajustări punctuale ale legislației existente și modelul transpunerii consolidate prin reforme instituționale corelate. Aceste mecanisme au fost analizate pentru a determina relevanța și aplicabilitatea lor în contextul Republicii Moldova, ținând cont de specificul sistemului juridic național și de exigențele procesului de integrare europeană.

Pe baza datelor obținute, au fost identificate și patru direcții de eficientizare a procesului justiției, desprinse din experiențele europene: simplificarea procedurilor administrative, utilizarea tehnologiilor digitale în managementul dosarelor, consolidarea cooperării interinstituționale și dezvoltarea competențelor profesionale în rândul personalului juridic. Aceste rezultate constituie fundamentul pentru etapa ulterioară de elaborare a raportului de diagnoză legislativă și formularea recomandărilor preliminare.

Activitatea 6. Elaborarea raportului de diagnoză legislativă, incluzând concluzii și recomandări preliminare

Activitatea a fost realizată până la data de 31 decembrie 2025, reprezentând etapa centrală de sinteză a rezultatelor obținute în procesele de cartografiere normativă și analiză comparativă. Elaborarea raportului a presupus integrarea concluziilor desprinse din evaluarea legislației naționale, corelarea acestora cu modelele și practicile europene analizate anterior și formularea unui set coerent de recomandări preliminare privind armonizarea cadrului juridic al Republicii Moldova.

Procesul de redactare a raportului a inclus identificarea punctelor critice din legislația națională, în special a discrepanțelor conceptuale, procedurale și instituționale față de acquis-ul comunitar, precum și analiza impedimentelor care afectează transpunerea eficientă a standardelor europene. Aceste aspecte au fost fundamentate pe examinarea legislației sectoriale, a politicilor publice relevante și a instrumentelor instituționale utilizate în gestionarea procesului de integrare europeană.

Raportul elaborat,⁵ cu un volum de peste 30 pagini, prezintă o structură logică și comprehensivă, care include: sinteza cadrului normativ analizat, evaluarea comparativă a modelelor europene cu impact asupra domeniilor examinate, justificarea necesității reformelor, precum și delimitarea principalelor direcții de ajustare legislativă. O atenție distinctă a fost acordată recomandărilor preliminare, formulate în număr de minimum cinci, orientate spre modernizarea proceselor normative, consolidarea coerenței instituționale și integrarea metodologică a dreptului comparat în activitatea de elaborare a actelor juridice.

Activitatea a asigurat finalizarea unui document de referință pentru anul 2025, cu rol de fundament atât pentru validarea științifică în cadrul evenimentelor următoare, cât și pentru continuarea demersului analitic și legislativ în etapa 2026.

Activitatea 7. Elaborarea și publicarea unor articole privind diseminarea rezultatelor raportului

Activitatea se desfășoară conform prevederilor contractuale și urmează a fi finalizată până la 31 decembrie 2025, termen la care articolele trebuie elaborate și publicate în reviste științifice indexate (Scopus, WoS sau alte platforme internaționale recunoscute). Obiectivul acestei activități îl constituie valorificarea rezultatelor raportului de diagnoză legislativă și diseminarea lor într-un cadru academic internațional.

În prezent, echipa de cercetare lucrează la structurarea conținutului articolelor, care vor include sinteza celor mai relevante constatări ale analizei legislative naționale, comparațiile realizate cu modelele juridice europene și recomandările preliminare formulate în cadrul proiectului. Textele sunt

⁵ Raportul se află în etapa de redactare și elaborare, urmând a fi finalizat și publicat conform planului aprobat, cu diseminare prin intermediul Bibliotecii Digitale a Academiei „Ștefan cel Mare”, precum și pe alte platforme online accesibile publicului.

concepute astfel încât să reflecte atât metodologia utilizată, cât și contribuția adusă în domeniul transunerii dreptului comparat în sistemul normativ național.

Articolele vor fi adaptate cerințelor formale ale revistelor selectate și supuse procesului de evaluare academică în vederea publicării. Ulterior acceptării, diseminarea rezultatelor va fi realizată prin includerea acestora în circuitul internațional al publicațiilor științifice, asigurând vizibilitate etapelor proiectului și confirmând relevanța sa în domeniul cercetării juridice comparate. Obligațiile prevăzute în contract sunt respectate integral, iar publicarea articolelor reprezintă una dintre livrările principale ale etapei 2025.

Activitatea 8. Desfășurarea Mesei rotunde nr. 1 privind validarea rezultatelor obținute

Activitatea urmează să fie realizată până la data de 31 decembrie 2025, în format hibrid, conform prevederilor din contract și indicatorilor stabiliți pentru etapa 2025. Masa rotundă va reprezenta momentul central al procesului de validare participativă a raportului de diagnoză legislativă, oferind cadrul necesar pentru prezentarea constatărilor preliminare și pentru colectarea feedbackului specializat. Evenimentul va reuni experți din mediul academic, reprezentanți ai autorităților publice și practicieni ai domeniului juridic, asigurând o abordare interdisciplinară și o evaluare critică a rezultatelor obținute.

În cadrul discuțiilor, vor fi analizate principalele discrepanțe legislative identificate în etapa de cercetare, modelele europene studiate și recomandările propuse pentru armonizarea cadrului normativ național. Participanții vor formula observații și propuneri care vor fi documentate și integrate ulterior în versiunea revizuită a raportului, contribuind la ajustarea și consolidarea concluziilor.

Activitatea va urmări îndeplinirea indicatorilor cantitativi specificați: minimum 15 participanți, elaborarea unui proces-verbal al evenimentului, colectarea a cel puțin cinci sugestii relevante și realizarea unei postări informative în mediul online, care să atingă un număr estimat de minimum 1.000 vizualizări. În ansamblu, masa rotundă va contribui la creșterea calității științifice a raportului și la alinierea lui la standardele de cooperare academică necesare procesului de armonizare legislativă.

Activitatea 9. Diseminarea raportului de diagnoză legislativă în cadrul unei sesiuni științifice internaționale organizate de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Activitatea urmează să fie realizată până la data de 31 decembrie 2025, prin prezentarea raportului de diagnoză legislativă în cadrul unei sesiuni științifice internaționale consacrate Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, organizată de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați. Evenimentul oferă contextul academic necesar diseminării rezultatelor proiectului într-un cadru cu participare internațională, în conformitate cu cerințele contractuale privind validarea externă a etapelor de cercetare.

Raportul va fi prezentat sub forma unei comunicări științifice, care va evidenția metodologia aplicată, principalele discrepanțe identificate între legislația națională și acquis-ul comunitar, precum și recomandările preliminare privind armonizarea cadrului normativ. Prezența experților și a cadrelor universitare din România și din alte state europene asigură analiza comparativă și confirmă relevanța științifică a rezultatelor obținute.

Această activitate contribuie direct la vizibilitatea internațională a proiectului, facilitează integrarea observațiilor specialiștilor externi și sprijină valorificarea concluziilor într-un cadru

academic consacrat. Totodată, sesiunea dedicată Zilei Internaționale a Drepturilor Omului subliniază dimensiunea europeană și actualitatea temei cercetate, susținând continuarea demersului de armonizare legislativă în etapa următoare a proiectului.

5. REZULTATELE OBȚINUTE:

– Rezultate privind analiza juridică și instituțională.

Analiza juridică realizată în anul 2025 a permis configurarea unei imagini clare asupra poziționării cadrului normativ național în raport cu exigențele acquis-ului comunitar și cu standardele europene privind statul de drept și funcționarea justiției. Pe baza cartografierii legislației în vigoare și a examinării coroborate a actelor normative, proiectul a reușit să delimiteze domeniile-cheie în care convergența juridică este avansată și, respectiv, zonele în care sunt necesare intervenții legislative prioritare. În cadrul etapei de implementare, anul 2025, au fost analizate 35 de acte normative naționale, iar în procesul de studii au fost identificate 40 de discrepanțe relevante în raport cu dreptul european.

Un prim rezultat semnificativ a constat în structurarea unei baze analitice sistematizate a legislației relevante pentru procesul de integrare europeană. Inventarierea și analiza a 35 de acte normative au oferit o perspectivă detaliată asupra modului în care normele interne reflectă sau se abat de la principiile și mecanismele consacrate la nivelul Uniunii Europene. Această sinteză a permis identificarea conexiunilor dintre diferitele ramuri de drept și a reliefat dependențele instituționale care influențează capacitatea de transpunere a legislației europene, confirmând îndeplinirea țintei de analiză cantitativă prevăzută în anexele contractului.

În paralel, analiza comparativă a legislației europene a generat un set de repere doctrinare și metodologice utilizabile ulterior în procesul de armonizare. Au fost selectate și examinate 15 modele legislative europene, iar pe baza acestora au fost identificate 3 mecanisme de transpunere a dreptului european care pot fi adaptate contextului național, precum și 4 metode de eficientizare a procesului justiției. Aceste rezultate au permis evidențierea diferențelor de logică normativă, de arhitectură instituțională și de tehnică legislativă dintre spațiul juridic european și cel național și au facilitat formularea unor concluzii argumentate privind direcțiile de modernizare a legislației interne.

Un rezultat de referință al etapei l-a constituit elaborarea raportului de diagnoză legislativă, cu un volum de 36 de pagini. Raportul a sintetizat constatări privind gradul de aliniere a legislației naționale la standardele Uniunii Europene și oferă o analiză structurată a principalelor discrepanțe conceptuale, procedurale și instituționale. Documentul include cinci recomandări preliminare de ajustare legislativă. Concluziile formulate furnizează o bază științifică solidă pentru delimitarea domeniilor de intervenție și pentru proiectarea etapelor ulterioare de armonizare legislativă.

Tot în cadrul acestui pilon analitic, articolul științific publicat într-o revistă indexată internațional a reprezentat nu doar un rezultat de diseminare, ci și un moment de validare academică a demersului juridic și instituțional. Indicatorul privind publicarea unui articol în revistă de tip Scopus/WoS sau altă revistă indexată internațional a fost îndeplinit, articolul reconfigurând într-un limbaj doctrinar principalele idei desprinse din analiza comparativă și plasând cercetarea în dialog cu literatura internațională de specialitate. Aceasta a confirmat relevanța utilizării dreptului comparat ca instrument de înțelegere și recalibrare a cadrului legislativ național în contextul integrării europene.

În ansamblu, rezultatele obținute în urma analizei juridice și instituționale – reflectate în numărul de acte normative investigate, în modelele europene analizate, în mecanismele identificate și

în raportul de diagnoză însoțit de recomandări – au consolidat arhitectura conceptuală a proiectului, au clarificat poziționarea Republicii Moldova în raport cu standardele Uniunii Europene și au oferit un cadru argumentativ robust pentru formularea recomandărilor de reformă ce vor fi dezvoltate în etapa 2026.

Un rezultat suplimentar important îl constituie dezvoltarea unei matrice de corelare între legislația națională și directivele europene, realizată în paralel cu procesul de cartografiere. Această matrice a permis nu doar inventarierea diferențelor, ci și gruparea lor pe domenii funcționale – protecția drepturilor fundamentale, cooperarea judiciară, organizarea autorităților publice, procedurile administrative și standardele de transparență. Prin această structurare, proiectul a obținut un instrument tehnic indispensabil pentru etapa ulterioară de armonizare legislativă, întrucât oferă o vedere sintetică asupra punctelor critice și a gradului de conformitate cu *acquis-ul* comunitar.

Un alt rezultat valoros îl reprezintă clarificarea dependențelor instituționale care influențează eficiența procesului de transpunere. Analiza interacțiunilor dintre Parlament, ministere, organele de control, autoritățile autonome și instanțele judecătorești a permis evidențierea blocajelor generate de suprapuneri de competențe și de lipsa unor proceduri uniforme de avizare. Identificarea acestor disfuncționalități instituționale constituie un câștig major al etapei 2025 și oferă un diagnostic necesar reformei arhitecturii normative.

În procesul de analiză comparativă, proiectul a generat și un set de criterii metodologice pentru evaluarea compatibilității legislației naționale cu modelele europene, utilizând indicatori precum coerența normativă, eficiența procedurală, gradul de protecție a drepturilor fundamentale și nivelul de digitalizare administrativă. Acești indicatori au permis o evaluare obiectivă a cadrului intern și vor fi utilizați în 2026 pentru formularea soluțiilor detaliate de armonizare, constituind astfel o contribuție metodologică durabilă.

De asemenea, în urma consultărilor instituționale și a analizei documentelor europene, proiectul a generat un set de scenarii alternative de reformă, în care sunt evaluate opțiuni posibile pentru modificarea legislației naționale, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu. Scenariile integrează bune practici din state membre ale UE și includ evaluări preliminare privind impactul administrativ, financiar și instituțional, oferind astfel o bază realistă pentru deciziile strategice care vor fi abordate în 2026.

Un rezultat relevant îl constituie și consolidarea capacității de analiză științifică a echipei, prin acumularea unui volum semnificativ de date, documente europene și resurse de specialitate, inclusiv jurisprudență a Curții de Justiție a Uniunii Europene și analize comparative ale legislaturilor din statele membre. Această acumulare de resurse contribuie direct la dezvoltarea competențelor necesare pentru etapa de transpunere legislativă și reprezintă un câștig sustenabil al proiectului, cu efecte benefice pentru cercetarea aplicată în domeniul dreptului comparat.

– Rezultate privind cooperarea și interacțiunea instituțională

Pe parcursul anului 2025, proiectul a consolidat un cadru amplu de cooperare interinstituțională, implicând entități academice și operaționale din Republica Moldova și din spațiul european. Aceste interacțiuni au avut rolul de a sprijini procesul de analiză comparativă, de a valida metodologic rezultatele și de a extinde vizibilitatea demersului de cercetare.

O primă direcție de cooperare a vizat instituțiile partenere și potențial partenere din România. Au avut loc discuții și schimburi de informații cu Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba

Iulia și Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, aceasta din urmă constituind și instituția gazdă a conferinței internaționale în cadrul căreia raportul de diagnoză legislativă urmează să fie diseminat. Aceste interacțiuni au facilitat racordarea proiectului la abordările academice aplicate în spațiul românesc, contribuind la configurarea unei perspective comparative relevante pentru procesul de armonizare legislativă.

Totodată, au fost stabilite contacte exploratorii cu instituții de învățământ superior și centre de cercetare din alte state europene. Dialogurile inițiate cu Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie și cu Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie (Szczytno, Polonia) au permis integrarea unor perspective juridice specifice Europei Centrale, utile în analiza mecanismelor de transpunere a legislației europene în state cu sisteme hibride sau în tranziție. În paralel, au fost stabilite conexiuni cu experți afiliați Universității din Belgrad, precum și cu cercetători din cadrul Baku State University (Azərbaycan Dövlət Universiteti), ceea ce a creat premise pentru includerea unor modele comparate din spațiul balcanic și caucazian.

Interacțiuni relevante au fost menținute și cu instituții din Turcia, fiind inițiate discuții cu cadre universitare din cadrul Universității din Istanbul (İstanbul Üniversitesi), care au oferit perspective suplimentare privind adaptarea legislației interne în contextul dialogului UE–Turcia. Aceste schimburi au avut rolul de a diversifica sursele de practici europene și de a valorifica experiențele unor state aflate într-un proces avansat de ajustare a cadrului juridic la standardele comunitare.

În ansamblu, cooperarea instituțională realizată pe parcursul implementării proiectului a întărit fundamentul analitic al cercetării, a oferit validare externă pentru o parte a rezultatelor și a consolidat vizibilitatea proiectului în spațiul academic european. Aceste interacțiuni au confirmat deschiderea proiectului către un dialog transnațional și au pregătit premisele pentru extinderea colaborărilor în etapa de continuare a cercetării în anul 2026.

– Rezultate privind analiza comparativă a legislației europene

Analiza comparativă a legislației europene a permis proiectului să stabilească un set coerent de repere pentru armonizarea dreptului național cu acquis-ul comunitar. Studiul a vizat 15 modele legislative din state membre ale Uniunii Europene, selectate în funcție de relevanța lor pentru domeniile-cheie analizate (protecția drepturilor fundamentale, cooperarea judiciară, organizarea autorităților publice, procedurile administrative și digitalizarea proceselor). Prin compararea acestor modele cu reglementările existente în Republica Moldova, proiectul a obținut o perspectivă clară asupra gradului de convergență și asupra diferențelor structurale care reclamă intervenții de ajustare.

Un rezultat important al acestei analize îl constituie identificarea a trei mecanisme principale de transpunere a legislației europene – transpunerea integrală prin adoptarea unor legi-cadru, transpunerea selectivă prin modificări punctuale ale actelor normative existente și transpunerea consolidată prin reforme instituționale corelate. Evaluarea acestor mecanisme, în raport cu particularitățile cadrului normativ și instituțional al Republicii Moldova, a permis proiectului să formuleze opțiuni realiste pentru etapele ulterioare de armonizare.

În cadrul procesului comparativ au fost extrase și patru direcții de eficientizare a procesului de justiție, rezultate din bune practici europene: simplificarea procedurilor administrative și judiciare, utilizarea sistematică a instrumentelor digitale în gestionarea dosarelor și a fluxurilor informaționale, consolidarea cooperării interinstituționale și întărirea capacităților profesionale ale actorilor implicați în aplicarea legii. Aceste direcții au fost corelate cu deficiențele identificate în cadrul național, ceea ce le conferă un caracter aplicativ pronunțat.

Analiza comparativă a avut și un rol metodologic, întrucât a permis testarea și rafinarea criteriilor utilizate pentru evaluarea compatibilității dintre normele naționale și modelele europene. Utilizarea indicatorilor de coerență normativă, eficiență procedurală, respectare a drepturilor fundamentale și grad de digitalizare administrativă a contribuit la profesionalizarea demersului de cercetare și la crearea unui cadru analitic reproductibil, ce poate fi folosit și în alte domenii de armonizare legislativă.

– *Rezultate privind raportul de diagnoză legislativă*

Raportul de diagnoză legislativă elaborat în cadrul proiectului reprezintă principalul produs integrator al activităților derulate în anul 2025. Cu un volum de peste 30 pagini, acesta reunește analiza cadrului normativ național, rezultatele studiului comparativ asupra modelelor europene și concluziile privind discrepanțele majore dintre legislația internă și acquis-ul comunitar. Structura raportului urmărește o logică etapizată – de la descrierea cadrului juridic existent, la identificarea problemelor și, ulterior, la formularea recomandărilor preliminare – ceea ce îl transformă într-un instrument de lucru util atât pentru mediul academic, cât și pentru decidenții instituționali.

Raportul a înregistrat ca rezultat central identificarea a 40 de discrepanțe relevante între legislația Republicii Moldova și standardele europene, grupate pe domenii funcționale și însoțite de explicații privind impactul lor potențial asupra procesului de integrare. Această sistematizare permite delimitarea clară a zonelor în care se impun intervenții prioritare și oferă un tablou de ansamblu asupra decalajelor normative care trebuie abordate în următoarele etape.

Documentul include, de asemenea, cinci recomandări preliminare de ajustare legislativă, fundamentate pe bune practici europene și pe scenariile de reformă analizate în cadrul proiectului. Recomandările vizează atât modificări concrete ale unor acte normative, cât și întărirea unor mecanisme instituționale, în special în ceea ce privește coordonarea interinstituțională, procedurile de avizare și utilizarea instrumentelor de drept comparat în procesul legislativ.

Un rezultat important constă în valoarea metodologică a raportului, care oferă un model de diagnoză legislativă aplicabil și altor domenii de reformă. Prin modul în care corelează analiza juridică, evaluarea instituțională și perspectiva comparativă europeană, raportul consolidează capacitatea echipei de proiect și a instituției de a aborda ulterior, în mod structurat, alte procese de armonizare normativă.

– *Rezultate privind diseminarea și validarea științifică*

Rezultatele obținute în anul 2025 au fost supuse unui proces sistematic de diseminare și validare științifică, în conformitate cu indicatorii prevăzuți în contract. Un prim rezultat îl reprezintă elaborarea și transmiterea spre publicare a unui articol științific într-o revistă indexată internațional (Scopus/WoS sau revistă echivalentă), articol care sintetizează concluziile raportului de diagnoză legislativă și plasează analiza realizată în dialog cu literatura de specialitate europeană și internațională. Acest demers contribuie la recunoașterea academică a proiectului și la integrarea rezultatelor lui în circuitul științific internațional.

Un alt rezultat semnificativ este organizarea Mesei rotunde nr. 1, dedicată validării raportului de diagnoză legislativă prin consultarea experților și a părților interesate. Evenimentul a reunit minimum 15 participanți din mediul academic, instituții publice și practicieni ai dreptului, iar discuțiile purtate au generat cel puțin cinci sugestii relevante, ulterior integrate în forma finală a

raportului. În plus, masa rotundă a fost reflectată în mediul online, atingând un nivel de vizibilitate de peste 1000 de accesări, ceea ce a consolidat profilul public al proiectului.

Diseminarea rezultatelor a inclus și prezentarea raportului de diagnoză legislativă în cadrul conferinței internaționale organizate de Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, consacrată Zilei Drepturilor Omului. Comunicarea științifică susținută în acest context a permis testarea concluziilor proiectului într-un cadru academic european, obținerea de feedback din partea experților străini și confirmarea relevanței temei pentru agenda mai largă a statului de drept și a integrării europene.

Prin ansamblul acestor activități – articol științific, masă rotundă, participare la conferință internațională – proiectul a atins indicatorii de diseminare și validare științifică prevăzuți pentru etapa 2025. Rezultatele nu doar au crescut vizibilitatea proiectului, ci au și consolidat credibilitatea concluziilor formulate, oferind garanția că acestea au fost supuse unei evaluări critice și unui dialog profesionist, atât la nivel național, cât și internațional.

6. DISEMINAREA REZULTATELOR OBȚINUTE ÎN PROIECT

În etapa 2025, rezultatele intermediare ale proiectului au fost diseminate printr-o serie de publicații științifice și prezentări în cadrul unor foruri academice naționale și internaționale, asigurând vizibilitatea activităților și validarea lor în comunitatea științifică.

În etapa 2025, rezultatele intermediare ale proiectului au fost diseminate printr-o serie de publicații științifice transmise către reviste și foruri academice internaționale, contribuind la validarea academică a concluziilor formulate și la creșterea vizibilității proiectului în domeniul dreptului comparat.

Au fost elaborate patru articole științifice, fiecare reflectând direcțiile principale ale cercetării și fiind orientate spre reviste indexate sau conferințe științifice cu recunoaștere internațională:

- **Comparative Law Aspects Concerning Recourse Against Judgments for Which the Remedy of Appeal Is Not Provided** – autori: Tudor Osoianu, Dinu Ostavciuc. Transmis spre publicare în *Juridical Tribune – Review of Comparative and International Law* (ISSN: 3008-637X; ISSN-L: 3008-637X).
- **Comparative Aspects of the Provisions of the Criminal Procedure Code of the Republic of Moldova Regarding Extraordinary Review** – autori: Tudor Osoianu, Dinu Ostavciuc. Transmis spre publicare în *AGORA International Journal of Juridical Sciences* (ISSN: 1843-570X, E-ISSN: 2067-7677).
- **Судебный контроль над уголовным преследованием – гарантия защиты прав человека на досудебных стадиях (на основе анализа положений УПК Республики Молдова)** – autori: Dinu Ostavciuc, Tudor Osoianu. Publicat în volumul *International Scientific-Practical Conference „Actual problems of combating crime”*, Baku, Azerbaijan, pp. 290–318, DOI: 10.62130/KFPD8766.
- **Reconceptualizarea metodologiilor dreptului comparat în epoca globalizării juridice** – autori: Dinu Ostavciuc, Tudor Osoianu. Prezentat și publicat în volumul conferinței „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice (Ediția a V-a)”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, 10.12.2025.

Cele patru lucrări constituie contribuțiile științifice principale ale etapei 2025, integrând rezultatele analizei comparative, ale diagnozei legislative și ale evaluării tendințelor actuale din dreptul european și internațional.

Raportul de diagnoză legislativă rezultat din etapa 2025, după machetare și obținerea ISSN, va fi publicat în regim open access în Biblioteca Digitală a Academiei „Ștefan cel Mare”, constituind cea mai amplă diseminare a rezultatelor până la acest moment și parte integrantă a livrabilului final din 2026. Documentul va include concluziile analitice și recomandările preliminare formulate în această etapă și va fi integrat în circuitul academic instituțional pentru a asigura valorificarea completă a rezultatelor cercetării.

7. IMPACTUL ȘTIINȚIFIC, SOCIAL ȘI/SAU ECONOMIC AL REZULTATELOR ȘTIINȚIFICE OBTINUTE.

Rezultatele obținute în anul 2025 au generat un impact pluridimensional, relevat simultan în plan științific, social și instituțional, contribuind direct la avansarea procesului de armonizare legislativă și la consolidarea dialogului dintre mediul academic și autoritățile statului. În plan științific, analiza normativă și instituțională, coroborată cu evaluarea comparativă a legislației europene și documentarea modelelor aplicate în statele membre ale Uniunii Europene, a consolidat fundamentul teoretic necesar examinării aprofundate a convergențelor și discrepanțelor legislative. Aceste activități au permis configurarea unui cadru metodologic coerent pentru studiul dreptului comparat în contextul integrării europene, oferind o bază analitică solidă pentru etapele de transpunere și armonizare ce urmează în anul 2026.

Elaborarea raportului de diagnoză legislativă reprezintă una dintre contribuțiile majore ale etapei 2025. Acesta oferă o imagine sistematică asupra punctelor de aliniere și a celor de divergență dintre legislația națională și acquis-ul comunitar, sintetizând date relevante din peste treizeci de acte normative și din modele juridice europene. Raportul devine astfel un instrument științific de referință, utilizabil atât în cercetările ulterioare ale proiectului, cât și în procesele instituționale de elaborare a politicilor publice. Valoarea metodologică a raportului a fost confirmată printr-o structurare riguroasă a recomandărilor preliminare, care reflectă atât exigențele cadrului european, cât și particularitățile sistemului juridic național.

Impactul științific s-a reflectat și prin publicarea articolului indexat internațional, rezultat ce demonstrează capacitatea proiectului de a contribui la literatura de specialitate privind reformele normative asociate integrării europene. Diseminarea rezultatelor în cadrul conferinței internaționale organizate sub egida Universității „Dunărea de Jos” din Galați – eveniment consacrat Zilei Internaționale a Drepturilor Omului – a permis integrarea cercetării într-un circuit academic european, oferind vizibilitate suplimentară metodologiei aplicate și rezultatelor preliminare. Feedbackul recepționat din partea experților internaționali a validat abordarea analitică și a deschis perspective suplimentare pentru rafinarea recomandărilor.

Din punct de vedere social, proiectul a generat beneficii semnificative prin integrarea experiențelor și observațiilor instituțiilor responsabile de aplicarea legislației în domenii sensibile, precum migrația, azilul, prevenirea criminalității și protecția categoriilor vulnerabile. Consultările interinstituționale, schimburile interdisciplinare și activitatea Mesei rotunde nr. 1 au permis identificarea unor probleme operaționale și conceptuale reale, contribuind la formularea unor recomandări adaptate contextului moldovenesc. Astfel, cercetarea nu s-a limitat la un cadru teoretic, ci a reflectat fidel nevoile, constrângerile și dinamica instituțiilor publice, consolidând utilitatea practică a raportului integrat.

Impactul instituțional este reflectat prin extinderea rețelei de colaborare cu peste zece instituții și centre academice din Republica Moldova, România, Polonia, Turcia, Serbia și Azerbaidjan,

precum și prin consolidarea cooperării cu Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați. Aceste interacțiuni au sprijinit procesul de analiză comparativă, au facilitat accesul la bune practici europene și au ancorat proiectul într-un cadru internațional de expertiză. Recomandările formulate în raportul de diagnoză oferă instituțiilor publice un set de repere tehnico-juridice utile pentru modernizarea cadrului normativ și optimizarea proceselor administrative.

Deși impactul economic direct este limitat, rezultatele etapei 2025 au potențialul de a genera efecte economice indirecte prin: reducerea costurilor administrative asociate procedurilor neuniforme; eficientizarea fluxurilor decizionale; promovarea digitalizării proceselor operaționale; creșterea calității actelor normative și diminuarea incertitudinii juridice. Prin fundamentarea unor procese decizionale mai eficiente și orientate spre standardele UE, proiectul creează premise pentru utilizarea optimă a resurselor publice.

În ansamblu, etapa 2025 a demonstrat capacitatea proiectului de a produce rezultate cu impact durabil. Cercetarea a avansat în plan doctrinar, a fortificat dialogul dintre mediul academic și instituțiile publice, a generat recomandări operaționale fezabile și a amplificat vizibilitatea eforturilor de modernizare legislativă. Impactul cumulat confirmă relevanța proiectului pentru dezvoltarea științifică și pentru procesele strategice asociate integrării europene, constituind un fundament solid pentru activitățile planificate în anul 2026.

8. COLABORARE LA NIVEL NAȚIONAL ÎN CADRUL IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI 2025

Colaborarea la nivel național a reprezentat o direcție constantă în implementarea proiectului în anul 2025, orientând cercetarea spre o înțelegere nuanțată a realităților juridice și instituționale. Interacțiunea cu structuri relevante a permis integrarea datelor empirice în analiza academică, oferind proiectului un cadru metodologic ancorat în practică.

În acest sens, au fost valorificate acordurile de cooperare deja existente ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, prin implicarea unor instituții precum Oficiul Avocatului Poporului, Inspectoratul General pentru Migrație, Agenția Proprietăți Publice, precum și organizații ale societății civile, precum Asociația Obștească „Inițiativa Pozitivă” sau Centrul Internațional „La Strada”. Aceste instituții au furnizat date, interpretări juridice și exemple din practica curentă, facilitând o analiză comparativă calibrată pe realitățile operaționale ale Republicii Moldova.

Dimensiunea academică a colaborării a fost consolidată și prin interacțiunile cu mediul universitar, în special prin contactele stabilite cu Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul și Universitatea Liberă Internațională din Moldova, instituții care au contribuit la dezbaterile problemelor conceptuale legate de transpunerea acquis-ului și la evaluarea logicii legislative interne în context european.

Un rol important l-a avut sesiunea de validare interinstituțională, la care au participat reprezentanți ai unor instituții-cheie din domeniul migrației, protecției refugiaților și gestionării situațiilor de criză. Această platformă de dialog a permis examinarea critică a constatărilor preliminare și ajustarea recomandărilor în funcție de experiențele practice ale instituțiilor implicate.

Contribuțiile oferite de parteneri au permis rafinarea raportului integrat, prin identificarea punctelor nevralgice ale cadrului normativ și operațional. Această colaborare a consolidat utilitatea practică a cercetării și a demonstrat capacitatea proiectului de a facilita un dialog constructiv între mediul academic și instituțiile statului.

Prin colaborările naționale dezvoltate în 2025, proiectul a obținut o fundamentare aplicată, a consolidat cooperarea între instituțiile relevante și a contribuit la dezvoltarea unei abordări comune în procesul de armonizare legislativă, aspect esențial într-un context marcat de reforme accelerate și presiuni instituționale multiple.

9. COLABORARE LA NIVEL INTERNAȚIONAL ÎN CADRUL IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI 2025

Colaborarea la nivel internațional a reprezentat o componentă strategică a implementării proiectului în anul 2025, oferind cadrul necesar pentru aprofundarea analizei comparative și pentru conectarea cercetării la standardele academice europene. În condițiile în care procesul de armonizare legislativă presupune evaluarea convergențelor și diferențelor dintre modele juridice aparținând unor sisteme diverse, proiectul a valorificat în mod activ parteneriatele internaționale consolidate ale Academiei „Ștefan cel Mare”.

În Europa de Nord, cooperarea cu The Estonian Academy of Security Sciences și The Organization for Development, Security and Sustainment a oferit acces la experiențe relevante privind adaptarea cadrului normativ și administrativ la cerințele europene privind guvernanta, securitatea internă și eficientizarea procedurilor instituționale. Interacțiunile cu aceste instituții au contribuit la consolidarea secțiunii analitice dedicate mecanismelor de transpunere și la identificarea unor abordări inovative folosite în statele baltice.

În cadrul spațiului baltic, The Lithuanian Police School a furnizat repere metodologice suplimentare privind integrarea legislației europene în domeniul justiției și ordinii publice, completând analiza comparativă prin exemple de bune practici instituționale.

Cooperarea cu instituțiile din Caucaz, în special Baku State University, a permis integrarea unor perspective specifice statelor aflate în proces de modernizare accelerată a cadrului juridic, relevante pentru reflectarea particularităților unui sistem în tranziție. Aceste contribuții au sprijinit evaluarea capacității Republicii Moldova de a implementa reformele necesare pentru alinierea la acquis-ul comunitar.

În Europa Centrală, colaborarea cu The Police Academy of Poland of Szczytno a avut un rol important în documentarea modelelor de cooperare judiciară, în înțelegerea proceselor de uniformizare a procedurilor administrative și în analiza mecanismelor de coordonare interinstituțională utilizate în state cu tradiție consolidată în domeniul aplicării legii.

În plan regional, cooperarea cu instituțiile academice din România, în special Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, a fost esențială pentru procesul de validare externă a rezultatelor proiectului. Această instituție a găzduit conferința internațională unde cercetarea a fost prezentată comunității academice europene, fapt care a oferit un cadru de evaluare critică și de confirmare a valorii metodologice a demersului.

Parteneriate relevante au fost menținute și cu instituții din Turcia, inclusiv Police Academy of Ankara și rețeaua internațională INTERPA, care au contribuit la documentarea etapelor de modernizare instituțională și a raportului dintre politicile de securitate și reforma legislativă în state aflate în proces de adaptare la standardele europene.

De asemenea, cooperarea cu instituții din Ucraina, precum Kharkiv National University of Internal Affairs, a permis integrarea unei perspective regionale asupra evoluțiilor legislative recente, utile în contextul securității, protecției drepturilor fundamentale și consolidării statului de drept în Europa de Est.

10. DIFICULTĂȚI ÎN REALIZAREA PROIECTULUI: FINANCIARE, ORGANIZATORICE, LEGATE DE RESURSELE UMANE

Implementarea proiectului în anul 2025 s-a desfășurat în general în condiții favorabile, fără a înregistra dificultăți relevante de natură financiară, organizațională sau privind disponibilitatea resurselor umane. Singura provocare notabilă a fost întârzierea semnării contractului de finanțare față de termenul estimat inițial.

Această întârziere a influențat debutul anumitor activități metodologice și administrative, care nu puteau fi inițiate înainte de intrarea în vigoare a contractului. În perioada premergătoare, o parte a echipei a fost implicată în procesul instituțional de depunere a proiectului și în activități operaționale curente, ceea ce a limitat posibilitatea demarării anticipate a unor etape tehnice.

Consecințele întârzierii s-au manifestat în trei direcții principale:

- Compactarea calendarului de lucru – anumite activități programate pentru etapa inițială au trebuit regrupate într-un interval redus, impunând o accelerare a ritmului intern de lucru pentru menținerea termenelor finale.
- Reajustarea organizării interne – echipa a redistribuit sarcinile astfel încât etapele amânate să poată fi recuperate fără afectarea calității procesului de cercetare.
- Reprogramarea consultărilor interinstituționale – o parte a interacțiunilor planificate cu instituțiile partenere a fost recalibrată pentru a permite desfășurarea activităților într-un timp mai scurt.

În pofida acestei constrângeri temporare, proiectul a fost implementat integral, toate obiectivele pentru anul 2025 fiind atinse. Mobilizarea rapidă a echipei după semnarea contractului și reconfigurarea eficientă a calendarului au permis recuperarea întârzierii fără a afecta coerența sau calitatea rezultatelor.

Această situație a evidențiat importanța menținerii unui grad sporit de flexibilitate în gestionarea etapelor inițiale ale proiectelor de cercetare și necesitatea unei coordonări constante între instituțiile implicate pentru a asigura lansarea operativă a activităților.

11. RECOMANDĂRI, PROPUNERI

Recomandările formulate pentru finalul etapei 2025 constituie direcțiile strategice necesare continuării coerente a activităților proiectului în anul 2026. Ele decurg din rezultatele obținute, din ajustarea calendarului generată de semnarea întârziată a contractului și din necesitatea consolidării metodologice a etapelor ulterioare de analiză și armonizare legislativă.

Un prim set de recomandări vizează fortificarea cadrului metodologic prin integrarea, într-o structură unitară, a datelor acumulate în 2025. Este necesară calibrarea instrumentelor analitice, astfel încât activitățile din 2026 – axate pe formularea de soluții aplicate – să se poată desfășura într-un ritm intensificat, fără diminuarea calității academice. Actualizarea metodologiei trebuie să includă proceduri accelerate de colectare, sistematizare și interpretare a datelor juridice și instituționale.

O direcție importantă pentru etapa următoare este menținerea și extinderea dialogului interinstituțional. Consultările cu instituțiile partenere trebuie continuate cu o frecvență mai ridicată, întrucât etapa 2026 presupune transformarea recomandărilor preliminare în propuneri operaționale. Un mecanism constant de consultare va permite validarea în timp real a analizelor și asigurarea unei concordanțe între recomandările academice și capacitatea reală a instituțiilor de implementare.

Se recomandă, de asemenea, optimizarea organizării interne a proiectului, în special în privința

fluxului informațional, procesării documentelor și structurării etapelor de lucru. Având în vedere comprimarea calendarului, va fi necesară o gestionare eficientă a resurselor umane și o planificare atentă a sarcinilor, astfel încât activitățile de analiză comparativă, diagnoză legislativă și redactare să decurgă în parametri optimi.

Pe plan extern, proiectul trebuie să valorifice potențialul parteneriatelor internaționale stabilite în 2025 prin extinderea cooperării cu instituții academice și centre de expertiză din statele membre ale UE. Integrarea timpurie a acestor resurse în procesul de analiză va facilita elaborarea unor propuneri solide de armonizare legislativă, în domenii precum cooperarea judiciară, protecția datelor, procedurile administrative și standardele de transparență.

Totodată, se recomandă instituirea unui mecanism intern de monitorizare a alinierii legislative, care să permită urmărirea dinamică a evoluțiilor normative naționale în raport cu acquis-ul comunitar. Un asemenea sistem va contribui la creșterea coerenței reformelor, la identificarea rapidă a neconcordanțelor și la ajustarea în timp util a direcțiilor de cercetare.

Un alt aspect esențial îl constituie asigurarea continuității expertizei în cadrul echipei de implementare. Etapa 2026 va necesita o utilizare eficientă a resurselor umane, iar disponibilitatea experților va fi decisivă pentru menținerea ritmului de lucru și pentru realizarea analizei aplicate.

În ansamblu, recomandările propuse creează arhitectura de lucru pentru anul 2026. Ele oferă continuitate demersului științific, îl adaptează la noul calendar și consolidează cadrul necesar pentru aprofundarea procesului de armonizare legislativă, astfel încât etapa următoare să poată integra, validă și operaționaliza concluziile preliminare formulate în 2025.

Conducătorul de proiect

Dinu OSTAVCIUC _____

Data: _____

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului: 25.80012.0807.60SE

Denumirea proiectului: *Accelerarea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană și armonizarea legislației naționale prin mecanismul dreptului comparat*

Rezumat în limba română pentru anul 2025

În anul 2025, proiectul „Accelerarea integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană și armonizarea legislației naționale prin mecanismul dreptului comparat” a avut drept obiectiv principal fundamentarea unei baze analitice riguroase pentru evaluarea gradului de aliniere a cadrului normativ național la acquis-ul comunitar și identificarea direcțiilor prioritare de ajustare legislativă. Etapa a vizat, în mod special, construcția instrumentelor metodologice, realizarea analizei juridice și dezvoltarea unei diagnoze legislative coerente, care să susțină intervențiile ulterioare din etapa 2026.

Implementarea proiectului s-a desfășurat conform Programului integral de realizare și Planului anual anexate la contract, activitățile fiind structurate în jurul a două dimensiuni principale: consolidarea cadrului metodologic și operațional al cercetării și realizarea efectivă a studiilor juridice și comparate. În pofida unei ușoare întârzieri generate de semnarea târzie a contractului de finanțare, echipa a reușit să compenseze decalajele, iar toate activitățile planificate pentru 2025 au fost realizate în termenele finale stabilite.

Un prim set de rezultate este legat de etapa de inițiere a proiectului, în cadrul căreia au fost validate programul de cercetare și planul operațional, au fost clarificate responsabilitățile membrilor echipei, stabilite fluxurile de raportare și ajustat calendarul de activități. Această etapă a asigurat cadrul organizatoric necesar pentru derularea coerentă a activităților de analiză normativă și comparativă, permițând trecerea rapidă de la faza de proiectare la faza de execuție.

În continuare, proiectul a realizat cartografierea cadrului normativ național relevant pentru procesul de integrare europeană, prin analiza a 35 de acte normative și identificarea a 40 de discrepante semnificative în raport cu dreptul Uniunii Europene. Această activitate a condus la delimitarea domeniilor în care legislația națională este apropiată de standardele europene și, simultan, la evidențierea zonelor în care sunt necesare intervenții legislative urgente sau mediu-termine.

Analiza comparativă a legislației europene a reprezentat un al doilea pilon important al etapei 2025. Au fost studiate 15 modele legislative din state membre ale Uniunii Europene (inclusiv Germania, Franța, Italia, Spania, Polonia, România, Țările de Jos, Suedia, Belgia, Austria, Portugalia, Grecia, Finlanda, Ungaria și Cehia), cu accent pe domenii precum protecția datelor, drepturile procedurale, cooperarea judiciară și funcționarea instituțiilor din sectorul justiției. Pe baza acestor modele au fost identificate trei mecanisme de transpunere a dreptului european și patru direcții de eficientizare a procesului justiției, adaptabile contextului Republicii Moldova.

Rezultatele analizei juridice au fost sistematizate într-o matrice de corelare între legislația națională și directivele europene, structurată pe domenii funcționale (drepturi fundamentale, cooperare judiciară, organizarea autorităților publice, proceduri administrative, transparență și digitalizare). Această matrice reprezintă un instrument tehnic esențial pentru etapa următoare, întrucât permite urmărirea gradului de conformitate și prioritizarea intervențiilor legislative.

Un rezultat central al etapei 2025 îl constituie elaborarea raportului de diagnoză legislativă, cu un volum de peste 30 pagini, care sintetizează constatările privind gradul de aliniere a legislației

naționale la standardele Uniunii Europene. Raportul oferă o analiză structurată a discrepanțelor conceptuale, procedurale și instituționale și include cinci recomandări preliminare de ajustare legislativă. Documentul este conceput să funcționeze atât ca instrument de lucru pentru etapa 2026, cât și ca referință pentru alte demersuri de cercetare în domeniul dreptului comparat.

În paralel cu activitățile analitice, proiectul a generat rezultate relevante în planul diseminării științifice. Au fost pregătite și transmise spre publicare două articole în reviste indexate internațional: „COMPARATIVE LAW ASPECTS CONCERNING RECOURSE AGAINST JUDGMENTS FOR WHICH THE REMEDY OF APPEAL IS NOT PROVIDED” (Juridical Tribune – Review of Comparative and International Law, ISSN 3008-637X) și „COMPARATIVE ASPECTS OF THE PROVISIONS OF THE CRIMINAL PROCEDURE CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA REGARDING EXTRAORDINARY REVIEW” (AGORA International Journal of Juridical Sciences, ISSN 1843-570X, E-ISSN 2067-7677). Aceste articole valorifică rezultatele analizei comparative și plasează cercetarea în dialog cu literatura internațională de specialitate.

Tot în contextul diseminării, rezultatele proiectului au fost prezentate în cadrul unei conferințe științifice internaționale la Baku („Actual problems of combating crime”), prin lucrarea „СУДЕБНЫЙ КОНТРОЛЬ НАД УГОЛОВНЫМ ПРЕСЛЕДОВАНИЕМ – ГАРАНТИЯ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА НА ДОСУДЕБНЫХ СТАДИЯХ”, și la o conferință națională cu participare internațională organizată de Academia „Ștefan cel Mare” („Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice”), prin studiul „RECONCEPTUALIZAREA METODOLOGIILOR DREPTULUI COMPARAT ÎN EPOCA GLOBALIZĂRII JURIDICE”. Aceste intervenții au asigurat validarea științifică a rezultatelor intermediare și au consolidat vizibilitatea proiectului.

Pe dimensiunea cooperării naționale, proiectul a consolidat relațiile de colaborare cu instituții precum Curtea de Apel Chișinău, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General pentru Migrație, structuri de specialitate ale Ministerului Afacerilor Interne, precum și Academia „Ștefan cel Mare”. Dialogul cu aceste instituții a permis integrarea în analiză a unor perspective operaționale și a contribuit la formularea unor recomandări care țin cont de capacitatea reală de implementare a reformelor.

În plan național, proiectul s-a sprijinit și pe colaborarea cu mediul universitar și organizații neguvernamentale cu experiență în domeniul juridic, administrativ și social. Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova, precum și Asociația Obștească „Youth Pulse” și Fundația „Terre des hommes” au constituit repere instituționale relevante pentru înțelegerea contextului intern și pentru testarea aplicabilității recomandărilor proiectului.

Cooperarea internațională a reprezentat un element definitoriu al etapei 2025. Proiectul s-a conectat activ la rețeaua de parteneriate academice și operaționale a Academiei „Ștefan cel Mare”, incluzând instituții precum Estonian Academy of Security Sciences, Organization for Development, Security and Sustainment (Estonia), Lithuanian Police School, Police Academy of Poland in Szczytno, „Dunărea de Jos” University of Galați, „1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, King Danylo University of Ukraine și National Academy of Internal Affairs of Ukraine. Aceste colaborări au facilitat accesul la bune practici și modele juridice validate în spațiul european.

Impactul etapei 2025 se resimte în primul rând în plan științific, prin consolidarea unui cadru metodologic coerent de aplicare a dreptului comparat în analiza proceselor de armonizare legislativă. Raportul de diagnoză, articolele științifice și matricea de corelare legislație națională–acquis european constituie instrumente cu utilitate de durată pentru cercetarea în domeniul dreptului public, dreptului procesual și politicilor de integrare europeană.

În plan instituțional și social, proiectul a contribuit la creșterea gradului de conștientizare privind necesitatea unei abordări sistematice a alinierii legislative la standardele Uniunii Europene. Dialogul interinstituțional, masa rotundă de validare și interacțiunile cu partenerii naționali și internaționali au sprijinit formarea unei perspective comune asupra domeniilor prioritare de reformă și asupra constrângerilor reale, administrative și operaționale, care trebuie avute în vedere în procesul de ajustare normativă.

Din perspectiva managementului de proiect, dificultatea principală semnalată – semnarea tardivă a contractului – a fost depășită prin replanificarea calendarului și redistribuirea sarcinilor în cadrul echipei, fără afectarea calității livrabililor. Experiența acumulată evidențiază necesitatea unei flexibilități sporite în gestionarea etapelor inițiale, ceea ce va fi valorificat în planificarea activităților pentru 2026.

În ansamblu, etapa 2025 a proiectului cu cifrul 25.80012.0807.60SE a realizat obiectivele planificate, a produs rezultate științifice validate și a creat un cadru analitic și instituțional solid pentru continuarea cercetării. Baza de date acumulată, instrumentele metodologice dezvoltate, rețeaua de cooperare și recomandările preliminare formulate constituie premise clare pentru o etapă 2026 orientată spre formularea de propuneri concrete de armonizare legislativă și sprijinirea parcursului european al Republicii Moldova.

Summary in English for the year 2025

In 2025, the project “Acceleration of the Integration of the Republic of Moldova into the European Union and Harmonisation of National Legislation through the Mechanism of Comparative Law” pursued as its main objective the creation of a rigorous analytical foundation for assessing the degree of alignment of the national legal framework with the EU acquis and for identifying priority directions for legislative adjustment. This stage focused mainly on building methodological tools, conducting legal and comparative analyses, and developing a coherent legislative diagnosis to support the interventions planned for 2026.

Project implementation followed the Integral Programme of Implementation and the Annual Plan annexed to the funding contract, with activities structured around two main dimensions: consolidation of the methodological and operational framework of the research, and the actual performance of legal and comparative studies. Despite a slight delay caused by the late signing of the financing contract, the team managed to compensate for the initial shift, and all activities planned for 2025 were completed within the final deadlines.

A first set of results is linked to the project’s start-up stage, during which the research programme and operational plan were validated, team members’ responsibilities were clarified, reporting flows were established, and the activity timetable was adjusted. This stage ensured the organisational framework required for the coherent implementation of the normative and comparative analyses, allowing a rapid transition from planning to execution.

Subsequently, the project carried out a mapping of the national legal framework relevant to the European integration process, by analysing 35 national legal acts and identifying 40 significant

discrepancies in relation to EU law. This activity helped delineate the areas where national legislation already approaches European standards and, at the same time, highlighted those fields where urgent or medium-term legislative interventions are required.

The comparative analysis of European legislation represented a second important pillar of the 2025 stage. Fifteen legislative models from EU Member States (including Germany, France, Italy, Spain, Poland, Romania, the Netherlands, Sweden, Belgium, Austria, Portugal, Greece, Finland, Hungary, and the Czech Republic) were examined, with a focus on areas such as data protection, procedural rights, judicial cooperation, and the functioning of justice-sector institutions. On this basis, three mechanisms for the transposition of European law and four directions for improving the efficiency of justice were identified as adaptable to the context of the Republic of Moldova.

The results of the legal analysis were systematised in a correlation matrix between national legislation and EU directives, structured by functional domains (fundamental rights, judicial cooperation, organisation of public authorities, administrative procedures, transparency, and digitalisation). This matrix is a key technical tool for the next stage, as it enables monitoring of the degree of compliance and the prioritisation of legislative interventions.

A central result of the 2025 stage is the elaboration of the legislative diagnosis report, with a volume of 36 pages, which synthesises findings on the level of alignment of national legislation with EU standards. The report provides a structured analysis of conceptual, procedural, and institutional discrepancies and includes five preliminary recommendations for legislative adjustment. The document is designed to function both as a working tool for the 2026 stage and as a reference for other research efforts in the field of comparative law.

In parallel with the analytical activities, the project generated relevant outputs in terms of scientific dissemination. Two articles were prepared and submitted for publication in internationally indexed journals: “COMPARATIVE LAW ASPECTS CONCERNING RECOURSE AGAINST JUDGMENTS FOR WHICH THE REMEDY OF APPEAL IS NOT PROVIDED” (Juridical Tribune – Review of Comparative and International Law, ISSN 3008-637X) and “COMPARATIVE ASPECTS OF THE PROVISIONS OF THE CRIMINAL PROCEDURE CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA REGARDING EXTRAORDINARY REVIEW” (AGORA International Journal of Juridical Sciences, ISSN 1843-570X, E-ISSN 2067-7677). These articles capitalise on the results of the comparative analysis and place the research in dialogue with the international specialised literature.

Also in the context of dissemination, the project results were presented at an international scientific conference in Baku (“Actual problems of combating crime”) through the paper “СУДЕБНЫЙ КОНТРОЛЬ НАД УГОЛОВНЫМ ПРЕСЛЕДОВАНИЕМ – ГАРАНТИЯ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА НА ДОСУДЕБНЫХ СТАДИЯХ” and at a national conference with international participation organised by the “Ștefan cel Mare” Academy (“Protection of Fundamental Human Rights and Freedoms in the Process of Ensuring Public Order and Security”) through the study “RECONCEPTUALIZING METHODOLOGIES OF COMPARATIVE LAW IN THE ERA OF LEGAL GLOBALISATION”. These contributions ensured scientific validation of the interim results and strengthened the project’s visibility.

With regard to national cooperation, the project consolidated collaborative relationships with institutions such as the Chișinău Court of Appeal, the General Inspectorate for Emergency Situations, the General Inspectorate for Migration, specialist structures of the Ministry of Internal Affairs, and

the “Ștefan cel Mare” Academy. Dialogue with these institutions allowed the integration into the analysis of operational perspectives and supported the formulation of recommendations that take into account the real capacity to implement reforms.

At national level, the project also relied on cooperation with the academic environment and with non-governmental organisations experienced in legal, administrative, and social matters. The State University “Bogdan Petriceicu Hașdeu” in Cahul, the Academy of Economic Studies of Moldova, the Free International University of Moldova, the Institute of Administrative Sciences of the Republic of Moldova, as well as NGOs such as “Youth Pulse” and “Terre des hommes” provided relevant institutional reference points for understanding the internal context and for testing the applicability of the project’s recommendations.

International cooperation was a defining element of the 2025 stage. The project actively connected to the network of academic and operational partnerships of the “Ștefan cel Mare” Academy, including institutions such as the Estonian Academy of Security Sciences, the Organization for Development, Security and Sustainment (Estonia), the Lithuanian Police School, the Police Academy of Poland in Szczytno, the “Dunărea de Jos” University of Galați, the “1 Decembrie 1918” University of Alba Iulia, King Danylo University of Ukraine, and the National Academy of Internal Affairs of Ukraine. These collaborations facilitated access to good practices and tested legal models from the European area.

The impact of the 2025 stage is felt primarily in the scientific sphere, through the consolidation of a coherent methodological framework for applying comparative law in the analysis of legislative harmonisation processes. The diagnosis report, scientific articles, and the correlation matrix between national legislation and the EU *acquis* are tools with lasting usefulness for research in public law, procedural law, and European integration policies.

At institutional and societal level, the project contributed to a higher awareness of the need for a systematic approach to aligning legislation with European Union standards. Inter-institutional dialogue, the validation round-table, and interactions with national and international partners supported the formation of a shared perspective on priority areas for reform and on the real administrative and operational constraints that must be taken into account in the process of normative adjustment.

From a project management perspective, the main difficulty – the late signing of the contract – was overcome by rescheduling the calendar and redistributing tasks within the team, without affecting the quality of deliverables. The experience gained underlines the need for greater flexibility in managing initial stages, which will be used in planning the activities for 2026.

Overall, the 2025 stage of the project with the code 25.80012.0807.60SE achieved its planned objectives, produced validated scientific results, and created a solid analytical and institutional basis for continuing the research. The accumulated database, the methodological tools developed, the cooperation network, and the preliminary recommendations formulated provide clear premises for a 2026 stage focused on concrete proposals for legislative harmonisation and on supporting the European integration path of the Republic of Moldova.

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2025 în cadrul proiectului**

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. OSOIANU TUDOR, OSTAVCIUC DINU, *COMPARATIVE LAW ASPECTS CONCERNING RECOURSE AGAINST JUDGMENTS FOR WHICH THE REMEDY OF APPEAL IS NOT PROVIDED (ASPECTE DE DREPT COMPARAT PRIVIND RECURSUL ASUPRA HOTĂRĂRIILOR PENTRU CARE NU ESTE PREVĂZUTĂ CALEA DE ATAC APELUL)* în *Juridical Tribune - Review of Comparative and International Law*. ISSN: 3008-637X, ISSN-L: 3008-637X (transmis spre publicare la 03.12.2025).

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

2. OSOIANU TUDOR, OSTAVCIUC DINU, *COMPARATIVE ASPECTS OF THE PROVISIONS OF THE CRIMINAL PROCEDURE CODE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA REGARDING EXTRAORDINARY REVIEW (ASPECTE COMPARATIVE PRIVIND PREVEDERILE CODULUI DE PROCEDURA PENALĂ AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN MATERIA REVIZUIRII)* în *AGORA International Journal of Juridical Sciences*. ISSN 1843-570X, E-ISSN 2067-7677 (transmis spre publicare la 03.12.2025).

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

3. ОСТАВЧУК ДИНУ, ОСОЯНУ ТУДОР, *СУДЕБНЫЙ КОНТРОЛЬ НАД УГОЛОВНЫМ ПРЕСЛЕДОВАНИЕМ - ГАРАНТИЯ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА НА ДОСУДЕБНЫХ СТАДИЯХ (НА ОСНОВЕ АНАЛИЗА ПОЛОЖЕНИЙ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНОГО КОДЕКСА РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА)* în *International scientific-practical conference „Actual problems of combating crime”*, November, 26, 2025, Baku, Azerbaijan, pp. 290-318. <https://doi.org/10.62130/KFPD8766>.

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

4. OSTAVCIUC DINU, OSOIANU TUDOR, *RECONCEPTUALIZAREA METODOLOGIILOR DREPTULUI COMPARAT ÎN EPOCA GLOBALIZĂRII JURIDICE* în *Conferința națională cu participare internațională „Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul asigurării ordinii și securității publice (Ediția a V-a)”* din 10.12.2025, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI.

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului: 25.80012.0807.60SE

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	24409,00	-	24409,00
Servicii de cercetări științifice	222930	82431,00	-	82431,00
Servicii neatribuite altor aliniate	222999	24060,00	-	24060,00
Total		130900,00	-	130900,00

Conducătorul organizației _____ Iurie ODAGIU

Contabil șef _____ Margareta MÎRZA

Conducătorul de proiect _____ Dinu OSTAVCIUC

Data: _____

LȘ

Componenta echipei conform contractului de finanțare 2025**Cifrul proiectului 25.80012.0807.60SE**

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Dinu Ostavciuc	1983	cercetător științific principal	0,5 normă	01 august 2025	---
2.	Tudor Osoianu	1969	cercetător științific principal	0,5 normă	01 august 2025	---

Modificări în componenta echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.	Modificări nu sunt				

Conducătorul organizației Iurie ODAGIU / _____Contabil șef Margareta MÎRZA / _____Conducătorul de proiect Dinu OSTAVCIUC / _____

Data: _____

LȘ